

Papperskorgarna som försvann

Jag försöker verkligen bry mig om mitt skräp. Men ibland står jag på en gata med ett bananskal i handen och undrar var alla papperskorgar har tagit vägen. Jag vet hur det städas i stan just nu. "Stockholm – ren och vacker" heter kampanjen och jag vill gärna dra mitt strå till stacken. Frågan är hur långt jag vill gå med ett kladdigt bananskal i handen? Kanske tjugo meter, kanske fyrtio, inte mer. När jag väl hittar en papperskorg är den överfull. Jag får pressa in bananskalet mellan sura glasspapper och en påse med hundbajs. Det fastnar inte, utan ramlar ner på trottoaren. Jag låter det ligga, för någon måtta får det vara på renlighetsivern. Annat var det på 70-talet. Då fanns det papperskorgar i vartenda gathörn. Folk visste ingenting om sopsortering, men de hade åtminstone någonstans att slänga skiten.

Jag undrar om det verkligen är sant att vi stockholmare skräpar ner mer, eller om det är renhållningen som har försämrats. Människor har alltid förorenat. På stenåldern jagade vi mildals hemifrån och släpade mödosamt hem fångsten. Men när den väl var uppäten slängde vi benresterna över axeln. På medeltiden bar vi tunga vattenhinkar genom gränder och uppför trappor, för att sen hålla ut slasken genom fönstret. Våra reptilhjärnor säger att det är mödan värt att hämta det vi behöver, men inte att lämna det som har blivit kvar. Men vi kan upprätthålla ett sken av att vara renliga så länge det står en papperskorg inom räckhåll och någon går efter oss och städar. I verkligheten är vi grisar som inte orkar gå femtio meter för att slänga ett bananskal.

Ändå vill vi ha det snyggt omkring oss, och hedervärt är det när stora grupper av frivilliga samlas för att städa upp i staden. Men egentligen borde det vara ett obligatoriskt inslag i alla grundskolor. Det borde inpräntas i oss från barnsben att skräp är en personlig angelägenhet och ett ansvar. Även om det strider mot vår natur, är det faktiskt sant. Och om vi ändå inte tror det borde vi kunna vända på begreppen och göra skräp till något åtråvärt. Vi kunde till exempel införa pantsystem på fimpar. Tio spänn fimpen. Betänk resultatet! Säkert finns det hundra ännu bättre sätt. Men ett som definitivt inte funkade är att plocka bort papperskorgar. Om man gör det spelar det ingen roll hur ordentliga vi blir. Resultatet fortsätter att stinka.

Nu närmar sig de ljuvliga picknickarnas tid. Folk kommer att bete sig precis likadant som förra året. Det enda som hjälper är fler, och ännu fler, och större soptunnor. Eller något helt annat, som är en aning mer komplicerat, men vars effekter skulle vara beständigare. Att man förbjuder engångsförpackningar.

© Tina Messing

Även publicerad i *Stockholm City* 27 april 2006